

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.112/2025/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a Horváth Ügyvédi Iroda (cím, ügyintéző: dr. Horváth Géza ügyvéd) által képviselt kérelmező neve (cím) kérelmezőnek – a dr. Varga István ügyvéd (cím) által képviselt kérelmezett neve (cím) kérelmezettel szemben vagyoni elégtétel megfizetése iránt indított nemperes eljárásban a Debreceni Törvényszék 32.Pk.21.181/2024/12. számú végzése ellen a kérelmezett részéről 13. sorszám alatt előterjesztett, 15. sorszám alatt pontosított fellebbezés folytán meghozta a következő:

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzésének nem fellebbezett részét részben megváltoztatja, és kötelezi a kérelmezőt, hogy legkésőbb e végzés meghozatalától számított 60. (hatvanadik) napig fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára 276 (kétszázhetvenhat) forint meg nem fizetett eljárási illetéket, amelynek során az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését, a bírósági ügyszámot, valamint a fizetésre kötelezett adóazonosító számát közleményként fel kell tüntetni, és azt állapítja meg, hogy 94 500 (kilencvennégyezer-öttszáz) forint meg nem fizetett eljárási illeték marad az állam terhén, egyebekben az elsőfokú végzés nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti; az elsőfokú végzés fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 15 napon belül 125 000 (százhuszonötezer) forint másodfokú eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 55 176 (ötvenötezer-százhetvenhat) forint meg nem fizetett fellebbezési illeték az állam terhén marad.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] A kérelmező a felperese volt a C-i Járásbíróságon 1999. augusztus 5-én előterjesztett keresetlevéllel társasági határozat hatályon kívül helyezése iránt indított, a G.20.7../1999. számú ügyhöz egyesített pernek, amely – felfüggesztést, hatályon kívül helyezést és többszöri félbeszakadást követően – első fokon a 2020. június 16-án meghozott 6.P.20.3../2017/77., jogerősen pedig a kérelmezett által 2023. május 30-án meghozott 9.Pf.20.1../2023/4. számú ítélettel fejeződött be, és amellyel szemben az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán a Kúria Gfv.VI.30.4../2023/5. számon 2024. május 15-én hozott ítéletet (a továbbiakban: alapügy).

[2] A kérelmező az alapügy kapcsán nem kezdeményezett eljárást az Emberi Jogok Európai bírósága előtt.

[3] A kérelmező a jogvesztő határidőn belül előterjesztett kérelmében elsődlegesen (az alapügy egészére) 3 159 200, másodlagosan (az alapügy elsőfokú eljárási szakaszára) 2 668 400 Ft vagyoni elégtétel megfizetésére kérte kötelezni a kérelmezettet. Hivatkozása szerint az alapügy 9045 napig tartott, amelyből levonva a félbeszakadás időtartamát 7898 napra (másodlagosan az elsőfokú eljárás 6671 napjára) érvényesítette a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel érvényesítéséről szóló 2021. évi XCIV. törvény (a továbbiakban: Pevtv.) 7. §-ának (1) és (2) bekezdéseire alapított igényét. Megváltoztatott nyilatkozata szerint nem vitatta, hogy további 28 nap nem számítható az alapügy időtartamába, amelyet meghaladóan álláspontja szerint további levonásnak nincs helye.

[4] A kérelmezett az elleniratában 1 020 000 Ft erejéig nem ellenezte a kérelem teljesítését, azt meghaladóan kérte annak elutasítását. Hivatkozása szerint 15 időtartamra összesen 5348 nap levonása indokolt a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései alapján.

[5] Az elsőfokú bíróság a fellebbezett végzésével kötelezte a kérelmezettet, hogy fizessen meg a kérelmezőnek 3 150 000 Ft vagyoni elégtételt és 222 250 Ft „perköltséget”, amelyet meghaladóan elutasította a kérelmet. Megállapította, hogy 94 776 Ft illeték az állam terhén marad.

[6] A végzés indokolásában – a vonatkozó jogszabályhelyek idézését követően – kitért arra, hogy az alapügy számított időtartama 9050 nap volt, amelyből a kérelemnek megfelelően levonta a félbeszakadásokra jutó összesen 1147 napot, továbbá részletesen rögzítette az elleniratban levonni kért időtartamok részletes pertörténetét, amelyek alapján az alábbiak szerint találta túlnyomórészt alaposnak a kérelmet.

[7] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján az 1999. október 20. és november 2. napjai között eltelt 14 napot (a továbbiakban: 1. időtartam) arra hivatkozással, hogy a kérelmező a bíróság felhívása ellenére nem terjesztette elő a felek egyeztetésének eredményét. A perbíróság ugyanis az 1999. szeptember 20-i tárgyalást elsődlegesen az alperes részéről történő további iratcsatolás szükségessége, illetőleg a könyvszakértő kirendelésével kapcsolatos döntéshozatal miatt halasztotta el, és az új határnap kitűzését is az alperesi iratcsatolástól tette függővé, amelyre 1999. november 2-án ismételt felhívta az alperest. A tárgyalás elhalasztására ezért nem a kérelmező magatartása adott alapot, ezért a halasztása miatt eltelt időtartam nem a kérelmező érdekkörében felmerült ok miatt következett be.

[8] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2000. február 8. és június 26. napjai között eltelt 140 napot (a továbbiakban: 2. időtartam) a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján arra hivatkozással, hogy a kérelmező – a tárgyalás kitűzésével összefüggő szabálytalanság miatt – nem terjesztett elő kifogást az eljárás elhúzódása miatt. A hivatkozásával ellentétben ugyanis csak a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 2006. április 1-jétől hatályos szabályai alapján nyílt lehetőség kifogás előterjesztésére az eljárás elhúzódása miatt.

[9] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 2000. július 5. és 2011. január 6. napjai között eltelt 3838 napot (a továbbiakban: 3. időtartam) a tárgyalás kérelmező által kért felfüggesztése miatt. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a tárgyalás felfüggesztése és annak tartama nem a fél rendelkező cselekményének, hanem a bíróság döntésének az eredménye, így a tárgyalás felfüggesztésének időtartama nem minősülhet a kérelmező érdekkörében felmerült, szükségtelenül eltelt időnek. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.376/2023/2., Pkf.I.20.321/2024/2. és Pkf.I.20.304/2024/2. számú végzései). Ráadásul a kérelmező a kérelmezett hivatkozásával szemben az I.G.20.799/1999/11. számú beadványában nem a per tárgyalásának, hanem a keresettel támadott határozatok végrehajtásának felfüggesztése iránt terjesztett elő kérelmet.

[10] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdésére hivatkozással a 2011. április 22. és június 14. napjai között eltelt 54 napot (a továbbiakban: 4. időtartam) arra hivatkozással, hogy a kérelmező késedelmesen tett eleget a perbíróság felhívásának, amellyel hozzájárult, hogy a tárgyalást elhalasszák. Tény ugyan, hogy a kérelmező a 2011. május 10-i tárgyaláson késedelmesen csatolta a felhívás szerinti iratokat, azonban amiatt, hogy az I.P.20.0../2011/6. számú alperesi beadványt nem kézbesítették a kérelmező képviselőjének a 2011. május 10. napján megtartott tárgyalást megelőzően, a tárgyalás elhalasztását nem a kérelmező késedelme eredményezte, mert az alperesi beadvánnyal kapcsolatos felperesi nyilatkozat megtétele érdekében is szükségessé vált a tárgyalás elhalasztása.

[11] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján a 2011. augusztus 31. és november 24. napjai között eltelt 86 napot (a továbbiakban: 5. időtartam) arra hivatkozással, hogy ebben az időszakban a kérelmező kérelmére, illetve hozzájárulásával halasztották el a tárgyalást. Az alapper alperese kérte ugyanis a 2011. szeptember 1. napjára kitűzött tárgyalás elhalasztását, amelynek új határnapja 2011. október 13-a volt, amelyet megelőzően a kérelmező 2011. október 10. napján kérte a kitűzött tárgyalás elhalasztását betegség miatt, a 2011. október 13-i tárgyalásról készült I.P.20.0../2011/20. számú jegyzőkönyv szerint pedig a perbíróság az alperes jogi képviselőjét a tárgyalást megelőzően rövid úton értesítette erről, majd a tárgyalást elhalasztotta 2011. november 24-re. Az 1952. évi Pp. 151. §-ának (1) bekezdése alapján azonban a bíróság nem halaszthatta volna el a tárgyalást a fél egyoldalú kérelme alapján, az egységes bírói gyakorlat szerint pedig nincs lehetőség a per számított időtartamának a kérelmező érdekkörébe tartozó okból való csökkentésére, ha az alapperben eljáró bíróság anélkül rendelkezett a tárgyalás elhalasztásáról, hogy arra törvényes oka lett volna. (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.083/2023/2., Pkf.II.20.038/2024/2., Pkf.II.20.224/2024/2., Pkf.II.20.275/2024/2.). Jelentősége volt annak is, hogy a 2011. szeptember 1. napjára kitűzött tárgyalást az alperes kérelmére halasztották el.

[12] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2011. november 24. és december 9. napjai között eltelt 16 napot (a továbbiakban: 6. időtartam) a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján azért, mert a kérelmező jogelődje felhívás ellenére nem küldte meg a 2011. október 7. napján postán benyújtott észrevételének egy példányát az alperes jogi képviselőjének. A kérelmezett hivatkozásával ellentétben ugyanis az alperesi képviselőnek nem a 2011. október 7-i beadványt nem küldték meg, hanem a 2011. november 16-i felperesi beadvánnyal kapcsolatosan nyilatkozott arról, hogy azt nem közvetlenül neki küldték meg, ezért ezen beadvánnyal kapcsolatos észrevételeit terjesztette elő a 2011. november 24-i tárgyaláson.

Ezért nem állapítható meg, hogy az I. rendű felperes ne tett volna eleget az 1.P.20.0../2011/20. számú jegyzőkönyvbe foglalt végzés szerinti – a 2011. október 7. napján benyújtott beadványa megküldésére vonatkozó – felhívásnak, e vonatkozásban nem történt mulasztás az I. rendű felperes részéről, azaz a tárgyalás elhalasztásához nem a kérelmezett által hivatkozottak vezettek.

[13] Bár a kérelmezett kérte levonni a 2012. november 21. és 2014. február 17. napjai között eltelt 454 nap (7. időtartam), a 2015. január 31. és május 11. napjai között eltelt 101 nap (8. időtartam) és a 2022. június 2. és november 15. napjai között eltelt 167 nap (14. időtartam) időtartamokat is, a kérelmező nem érvényesített igényt az ezeket felölelő időtartamra.

[14] A kérelmezett a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésére hivatkozással alaptalanul kérte levonni a 2016. szeptember 18. és 2017. április 11. napja között eltelt 206 napot (a továbbiakban: 9. időtartam) azért, mert nem kifogásolta, hogy az eljárás félbeszakadását követően a perbíróság csak 2017. április 11-én lajstromozta új számra az ügyet. A perbíróság ugyanis eközben 2016. szeptember 12-én hiánypótlásra hívta fel a felpereseket, amelynek 2016. október 10-én eleget tettek, amelyet követően a 2016. november 9-én kelt végzésével felhívták a felpereseket a kereset jogalapjának megjelölésére és a bizonyítási indítványaik előterjesztésére, amelynek 2016. december 15-én eleget tettek. Az alapper bírósága ezt követően a 2017. március 6-án meghozott 76. sorszámú végzéssel felhívta a felpereseket a korábbi utóirat mellékleteként benyújtott okiratok hiteles másolatának csatolására, majd a 2017. március 17. napján érkezett felperesi beadvány benyújtását követően 2017. április 11-én intézkedett az ügy új számra lajstromozása iránt. Ez alapján pedig a bíróság folyamatosan intézkedett, egyedül a 76. sorszámú végzés kapcsán nem tartotta meg a 30 napos általános intézkedési határidőt. Azonban ez esetben sem történt olyan mértékű határidő-túllépés, amely miatt elvárható lett volna a kérelmezőtől az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése.

[15] Kiemelte, hogy a bírói gyakorlat szerint a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésében foglaltak szerinti, az eljárás elhúzódása miatti kifogás benyújtására vonatkozó követelményt nem lehet mechanikusan, formálisan megítélni, a konkrét mulasztás gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával és a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni azt, hogy a kifogás hiánya a kérelmező terhére ítéltető-e meg. Ennek kapcsán figyelemmel kell lenni arra is, hogy a 2022. január 1-je előtti bírósági cselekmények esetén a félnek értelemszerűen nem lehetett tudomása arról, hogy az eljárás elhúzódása miatti kifogás elmaradása a vagyoni elégtétel törvényi feltétele lenne, így azt kell vizsgálni, hogy az adott bírósági mulasztás esetében a féltől mikor volt elvárható az okozott sérelem elhárítását célzó, arra alkalmas kérelem benyújtása. Azt, hogy a vagyoni elégtételt érvényesítő fél terhére ítéltető-e meg, hogy az adott bírósági mulasztással szemben nem vette igénybe az eljárás elhúzódása miatti kifogást, mindig az egyes mulasztások gondos vizsgálatával, egyedileg, a jogintézmény céljával, a sérelem orvoslására alkalmasságával, és mindezek alapján a féltől elvárható magatartással összefüggésben kell értékelni (BDT2023. 4600.). A Debreceni Ítéltábla továbbá a Pkf.II.20.345/2022/2. számú végzésében akként foglalt állást, hogy a féltől az az elvárható, hogy akkor terjesszen elő emiatt kifogást, ha a bíróság olyan mértékben mulasztotta el az észszerű időn belüli eljárási cselekmények kötelezettségét, amely a rá vonatkozó eljárási szabályok betartásában alappal bízó fél számára nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető, a kifogástól pedig alappal várhatja a sérelem kellő időben és eredményességgel történő orvoslását.

[16] Ezért bár a perbíróságnak a 75. sorszámú utóirat benyújtását követően legkésőbb 2017. január 16-i intézkednie kellett volna, a 76. sorszámú végzés meghozataláig bekövetkezett mintegy másfél hónapos határidő-túllépés nem tekinthető olyan mértékűnek, melynek kapcsán az eljárás elhúzódás miatti kifogás előterjesztésének elmulasztása a kérelmező terhére lenne értékelhető.

[17] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2018. május 24. és június 22. napjai között eltelt 30 napot (a továbbiakban: 10. időtartam) a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján arra hivatkozással, hogy a kérelmező nem terjesztett elő az eljárás elhúzódása miatti kifogást amiatt, hogy a perbíróság a 2018. május 24-i tárgyalás elhalasztásával egyidejűleg nem intézkedett az új határnap kitűzéséről. Mert bár e késedelem tényszerűen megállapítható, visszautalva a 9. időtartam kapcsán kifejtettekre, a kérelmezőtől nem volt elvárható a kifogás előterjesztése a 29 napos késedelem miatt.

[18] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2018. október 17. és 2019. január 16. napjai közötti 92 napot (a továbbiakban: 11. időtartam) a Pevtv. 15. §-ának (3) bekezdése alapján azért, mert a kérelmező késedelmeskedett a keresetváltoztatásával kapcsolatos hiánypótlással. Önmagában a keresetváltoztatás nem alapozza meg a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazását, mert a bírói gyakorlat szerint az eljárási jogok törvényi keretek között történő gyakorlása nem minősíthető a fél érdekkörébe tartozónak csak abból az okból, hogy az a pertartam növekedéséhez vezetett. Az észszerű időn belüli befejezéshez való jog kirívó sérelmét jelentené az az értelmezés, amely a törvényesen megengedett eljárási jogok gyakorlását azzal szankcionálná, hogy emiatt csökkentené vagy akár ki is zárná a vagyoni kompenzációt (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.284/2023/2., Pkf.II.20.254/2024/2., Pkf.II.20.425/2023/2., Pkf.II.20.275/2024/2. és Pkf.II.20.346/2024/2. számú végzései). Ezért a 2018. október 2-i tárgyalás elhalasztása nem eredményezhet levonást, kiváltképp hogy a perbíróság olyan jogkérdés tekintetében hívta fel nyilatkozattételre a kérelmezőt (a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered-e, mint az eredeti kereset, vagy azzal összefügg-e), amely kérdésben az állásfoglalás a bíróság feladata. Bár a felperesek jogi képviselője késedelmesen tett eleget a bíróság iratcsatolásra vonatkozó felhívásának, azonban figyelemmel arra, hogy a 2018. december 6-i tárgyalás elhalasztására azért is sor került, hogy a 2018. november 26. benyújtott 37.P.20.052/2011/6. számú alperesi beadvány 9. és 10. pontjaival kapcsolatosan a felperesek jogi képviselője nyilatkozhasson, a tárgyalás elhalasztását nem a kérelmező késedelve eredményezte.

[19] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2020. március 17. és május 28. napjai között eltelt 73 napot (a továbbiakban: 12. időtartam) a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdéseire hivatkozva azért, mert a járványügyi veszélyhelyzet alatt a tárgyalást el kellett halasztani. A bírói gyakorlat szerint ugyanis a járványügyi helyzet nem a kérelmező és nem a bíróság érdekkörében felmerülő elhárítható, hanem érdekkörükön kívüli elháríthatatlan ok volt (BDT2023. 4600.), illetőleg a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdésével összefüggésben az eljárás elhúzódása miatti kifogás eredményre sem vezethetett volna (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2. számú végzés).

[20] Alapos volt azonban a 2021. április 7. és május 4. napja között eltelt 28 nap (13. időtartam) levonására irányuló, a kérelmező által sem vitatott kérelmezetti hivatkozás.

[21] A kérelmezett alaptalanul kérte levonni a 2023. július 27. és szeptember 13. napjai között eltelt 49 napot (a továbbiakban: 15. időtartam) Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése alapján arra hivatkozva, hogy a kérelmező nem élt kifogással azért, mert a perbíróság nem haladéktalanul terjesztette fel a felülvizsgálati kérelmet. A jogerős ítélet 2023. július 5.-i és 6.-i kézbesítését követően ugyanis az alperes 2023. július 27-én terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelynek határideje az 1952. évi Pp. 272. §-ának (1) bekezdése szerint 60 nap volt, míg az (5) bekezdés rögzíti a felterjesztés szabályait. A perbíróság részéről pedig – figyelemmel az 1952. évi Pp. 104/A. §-ának (1) bekezdésére is – nem volt intézkedési késedelem. E vonatkozásban is kiemelte, hogy csak a nyilvánvaló és egyértelműen felismerhető mulasztás esetén várható el a féltől az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztése, azonban a felterjesztés időpontjáról történő tájékoztatás hiányában a felterjesztéssel kapcsolatos késedelem esetén sem lenne ez elvárható.

[22] Az elsőfokú bíróság ezért a kérelemmel nem érintett 1147 nap mellett 28 napot vont le, ezért az eljárás figyelembe vehető időtartama 7875 nap, amelynek alapulvételével a polgári peres eljárás elhúzódásával kapcsolatos vagyoni elégtétel mértékéről és a kifizetendő összeg számításának szabályairól szóló 372/2021. (VI. 30.) Korm. rendelet 1. §-ában meghatározott 400 forintos napi díj alapján rendelkezett a kérelmezett marasztalásáról.

[23] A polgári perendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 83. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a túlnyomórészt pervesztes kérelmezettet a kérelmező perköltségének megfizetésére. Ennek összegét a becsatolt ügyvédi megbízási szerződésben megjelölt 250 000 Ft + áfa összegről 175 000 Ft + áfa összegre mérsékelte a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: R.) 2. §-ának (2) bekezdése alapján. A bírói gyakorlat szerint figyelembe kell venni ilyen esetben az eljárás nemperes jellegét, a jogi képviselő által előterjesztett beadványok terjedelmét, továbbá azt is értékelni kell, ha a kérelmező jogi képviselője az alapperben is képviselőként járt el, mivel ez esetben a tényállás megismerése a jogi képviselő számára kisebb időráfordítást igényelt (Debreceni Ítéltábla Pkf.II.20.169/2024/2. számú végzése). Az elsőfokú bíróság figyelembe vette tehát az eljárás nemperes jellegét, a kérelmező által előterjesztett beadványok terjedelmét (összesen 18 oldal), valamint azt is, hogy a kérelmező jogi képviselője az alapügy egy részében ellátta a kérelmező mint III. rendű felperes képviselőt.

[24] A Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján állapította meg, hogy a tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett 94 776 Ft eljárási illeték a pervesztes kérelmezett személyes illetékmentessége miatt az állam terhén marad.

[25] A kérelmezett a pontosított fellebbezésében kérte a végzés részbeni megváltoztatását, a marasztalás 1 839 200 Ft-tal történő mérséklését és az eljárási költség 78 750 Ft + áfa összegre történő leszállítását. Megsértett jogszabályhelyként utalt a Pevtv. 15. §-ának (3) és (4), valamint az 1952. évi Pp. 95. §-ának (1), 141. §-ának (2) bekezdésére, 151. §-ára, 152. §-ának (2) és 272. §-ának (5) bekezdéseire, és valamennyi vitatott időtartam esetében fenntartva (és megismételve) az elleniratában foglaltakat ismertette a vonatkozó pertörténetet is. Az 1. időtartam esetében előadta, hogy noha a tárgyalás elhalasztására a kérelmező érdekkörén kívül eső okok miatt került sor, azonban a kérelmező – az 1952. évi Pp. 141. §-ának (2) bekezdésében foglalt, a gondos és az eljárást segítő pervitelre vonatkozó

kötelezettsége ellenére – bíróság által részére biztosított határidőben elmulasztotta közölni az alperessel történt esetleges egyeztetéseik eredményét, ezáltal megsértve az 1952. évi Pp. 3. és 8. §-ában szabályozott alapelveket maga is hozzájárult ahhoz, hogy az eljárás elhúzódjon. A 2. időtartam kapcsán arra hivatkozott, hogy az akkor hatályos rendelkezések valóban nem tartalmazták az eljárás elhúzódása miatti kifogás jogintézményét, hanem differenciálás nélkül valamennyi eljárási szabálytalanság orvoslására az 1952. évi Pp. 114. §-a szerinti eljárás szabálytalansága elleni kifogás állt rendelkezésre. E jogvédelmi eszköz azonban megfeleltethető a Pevtv. 15. §-ának (4) bekezdése szerinti kifogásnak. A 3. időtartam körében vitatta, hogy mivel a tárgyalás felfüggesztése a bíróság döntésének eredménye, nem a kérelmező, hanem a kérelmezett érdekkörében merült fel. A 4. időtartamot illetően fenntartotta, hogy mivel a kérelmező a bíróság felhívásának késedelmesen tett eleget, azaz mulasztott, megszegte a gondos és az eljárást segítő pervitelre vonatkozó kötelezettségét, ugyanakkor mivel az ellenérdekű fél beadványát sem kapta meg, került sor a tárgyalás elhalasztására, vagyis abban a kérelmező mulasztása is közrehatott. Az 5. időtartammal kapcsolatban előadta, hogy a Pevtv. indokolása szerint a vagyoni elégtétel elbírálására jogosult bíróságnak a kérelmező érdekkörébe tartozó tétlenségi időszakot le kell vonnia a bírósági eljárás időtartamából. Ilyen időszak lehet, ha a kérelmező a vizsgált eljárásban a tárgyalás elhalasztását kérte, azaz saját akaratából nem haladt előre a folyamatban lévő eljárás. A kérelmező jogi képviselője a tárgyalás elhalasztását kifejezetten kérte, illetőleg ezt megelőzően sem ellenezte, hogy a bíróság az alperes jogi képviselőjének kérésére a tárgyalást elhalassza. A bíróság ezért ezen kérelmezői nyilatkozatokra tekintettel döntött két esetben is a tárgyalás elhalasztásáról. A 6. időtartammal összefüggésben vitatta, hogy nem állapítható meg, hogy a kérelmező ne tett volna eleget a bíróság felhívásának, mert az ellenérdekű fél jogi képviselője a bíróságra 2011. november 16-án érkezett beadvánnyal kapcsolatban nyilatkozott arról, hogy azt a kérelmező jogi képviselője nem küldte meg a részére. Függetlenül attól, hogy az alperes jogi képviselőjének a kérelmező mely beadvány közvetlen megküldését mulasztotta el, a 2011. november 24-i tárgyalás elhalasztására a kérelmező érdekkörében felmerült ok miatt került sor. A 9. időtartamra vonatkozóan előadta, hogy annak ellenére, hogy a bíróság számos, hiánypótlásra vonatkozó intézkedést foganatosított, az iratok új számra lajstromozása érdekében azonban nem intézkedett határidőben. A kérelmező ezt, tekintettel arra is, hogy jogi képviselővel járt el, valamint, hogy az eljárás abban az időszakban már tizenhét éve folyamatban volt, nyilvánvalóan észlelhette és kifogásolhatta volna. A 10. időtartamnál továbbra is azzal érvelt, hogy a kérelmező is jelen volt a 2018. május 24-i tárgyaláson, így nyilvánvalóan észlelhette a bíróság érdekkörében felmerült eljárási mulasztást, és figyelemmel arra is, hogy jogi képviselővel járt el, valamint, hogy az eljárás abban az időszakban már huszadik éve folyamatban volt, elvárható volt tőle, hogy ezt kifogásolja. A 11. időtartamra nézvést azt hangsúlyozta, hogy noha a tárgyalás elhalasztására a kérelmező érdekkörén kívül eső okok miatt került sor, azonban a kérelmező – a gondos és az eljárást segítő pervitelre vonatkozó kötelezettsége ellenére – a bíróság által részére biztosított határidőben nem tett eleget a bíróság felhívásának a tekintetben, hogy nem nyilatkozott arról, hogy a megváltoztatott keresettel érvényesített jog ugyanabból a jogviszonyból ered, mint az eredeti kereset vagy azzal összefügg, ezáltal maga is hozzájárult ahhoz, hogy az eljárás elhúzódjon. A 12. időtartamot tekintve vitatta, hogy a járványügyi helyzet időtartama ne lenne levonható, mert ugyan mindkét fél és a bíróság érdekkörén kívül felmerült ok következménye volt, ugyanakkor nyilvánvalóan hozzájárult az eljárás észszerűnek minősülő időtartamának meghaladásához, és méltánytalan volna ennek anyagi következményeit egyedül a kérelmezettre hárítani. A járványügyi veszélyhelyzet társadalmi érdekként volt az eljárás akadálya. A 14. időtartammal összefüggésben előadta, hogy az 1952. évi Pp. 272. §-ának (5) bekezdésében szabályozott „haladéktanul felterjeszti” kitétel miatt nem a bíróság intézkedési határidejére az 1952. évi 95. §-ának (1)

bekezdésében rögzített általános, 30 napos intézkedési határidőt kell alkalmazni, ezért az 1952. évi Pp. 104/A. §-ának (1) bekezdésében írt törvénykezési szünet alkalmazásának sincs helye. A bíróság intézkedésének elmaradását pedig a kérelmező, a már 24. éve folyamatban lévő perben észlelhette volna, mert ilyen pertartam mellett a kérelmezőtől elvárható volt, hogy anélkül, hogy a bíróságot ellenőrizze, időnként utánanézzon az ügye állásának, és amennyiben intézkedési mulasztást észlel, kifogással éljen. A kérelmezőnek megítélt eljárási költség pedig annak ellenére is eltűzött, hogy az elsőfokú bíróság mérsékelte azt. A R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontja alapján ugyanis annak összege 78 750 Ft + áfa lenne, és az ügy bonyolultsága sem indokolja az elsőfokú végzésben foglalt mértékű eljárási költség megállapítását, mivel az alapügy egy részében már eljár a kérelmező jogi képviselője, így a több, mint 20 éves per iratanyagának áttekintése rendkívüli időbeli ráfordítást nem igényelt.

[26] A kérelmező a fellebbezésre tett észrevételében kérte az elsőfokú végzés indokai alapján történő helybenhagyását, egyúttal visszautalt az elleniratra tett észrevételében foglaltakra is.

[27] A fellebbezés megalapozatlan.

[28] Az ítéltábla a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 370. § (1) bekezdése alapján fellebbezés hiányában nem érintette az elsőfokú végzés kérelmet részben elutasító, a kérelmezettet 1 839 200 Ft vagyoni elégtétel és 78 750 Ft + áfa eljárási költség megfizetésére kötelező rendelkezéseit. Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság helytálló döntést hozott a kérelmezett marasztalásáról, amelynek indokaival az ítéltábla egyetértett.

[29] A Pevtv. 15. §-ának (3) és (4) bekezdései az alábbiak szerint teszik lehetővé egyes időtartamok levonását: a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az az eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a kérelmező érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el; a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz időtartamába nem számítható bele az a bírósági eljárás előrehaladását nem szolgáló időtartam, amely a bíróság érdekkörében felmerült, elhárítható ok miatt, szükségtelenül telt el, ha a kérelmező – habár arra jogszabályban biztosított lehetősége volt – nem nyújtott be kifogást az eljárás elhúzódása miatt. Az elsőfokú bíróság e jogszabályhelyek bírói gyakorlatnak is megfelelő értelmezésével jutott arra a következtetésre, hogy a kérelmezett által megjelöltek közül csak a 13. időtartam levonásának volt helye. Az egyes időtartamokra vonatkozó indokokat ezért az ítéltábla nem ismétli meg szükségtelenül, hanem csak a fellebbezésben foglaltak miatt tér ki az alábbiakra.

[30] Az 1. időtartam esetében az ítéltábla nem ismétli az elsőfokú végzés bírói gyakorlatnak is mindenben megfelelő, helyes indokait, amely szerint a kérelmező mulasztásának csak akkor van jelentősége a Pevtv. alkalmazása szempontjából, ha az hatással volt az eljárás időtartamára is (pl. BDT2024. 4816.).

[31] A 2. időtartam körében az ítéltábla szintén csak visszautal az elsőfokú végzés helytálló indokaira, amely megegyezik az e vonatkozásban kialakult azon bírói gyakorlattal is, hogy 2006. április 1-je óta létező jogintézményként fogalmilag kizárt az eljárás elhúzódása miatti kifogás számonkérése a jelen esetben 2000. évi eljárási cselekmény miatt (pl. Debreceni Ítéltábla Pkf.I.20.033/2025/2. számú végzés).

[32] A 3. időtartamot illetően az ítéltábla ugyancsak nem ismétli meg az elsőfokú végzés bírói gyakorlatra is kitekintő indokait.

[33] Az ítéltábla a 4. időtartamot illető helyes indokok mellett az ítéltábla csak az 1. időtartam kapcsán fent kifejtettekre utal vissza.

[34] Az ítéltábla az 5. időtartam esetében sem ismétli meg az elsőfokú végzés bírói gyakorlatot is részletesen ismertető indokolását.

[35] Az elsőfokú végzés 6. időtartamra vonatkozó helyes indokai annyiban szorulnak kiegészítésre, hogy a kérelmezett fellebbezésben tett érvelésével szemben az elsőfokú bíróság alappal tulajdonított jelentőséget annak, hogy a kérelmező „mulasztása” nem az elleniratban megjelölt 2011. október 7-i, hanem a 2011. november 11-i beadványával összefüggésben merülhetett volna fel. A Pevtv. 15. §-ának (5) bekezdése szerint ugyanis a bíróság a nemperes eljárásban előterjesztett kérelem és ellenirat tartalmának korlátai között mérlegeli, hogy a bírósági eljárásban félnek minősülő kérelmező, valamint a bírósági eljárást lefolytató bíróság eljárási cselekménye, illetve mulasztása mennyiben járult hozzá az észszerűnek minősülő időtartam meghaladásához; a bíróság e körülmények értékelését követően határozza meg a bírósági eljárás vagy eljárási szakasz figyelembe vehető időtartamát. Az elsőfokú bíróságot ezért kötték az elleniratban ezzel összefüggésben előadottak. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti ugyanakkor, hogy az 1952. évi Pp. 3. §-ának (6) bekezdése szerint a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozhassanak. Ebből következően a kérelmezett érdekkörébe tartozik, ha a felekre bízva a beadványaik másik féllel való megismertetését, és amiatt az eljárás befejezése hátrányt szenved.

[36] Az ítéltábla a 9. időtartamot illetően is csak visszautal az elsőfokú végzés bírói gyakorlatot is részletesen ismertető, helytálló indokaira. Ezen indokok csak annyiban szorulnak pontosításra, hogy a kérelmezett az elleniratban és a fellebbezésben sem azt kifogásolta, hogy a perbíróság magatartása (különösen a kérelmező által is egyértelműen felismerhetően) passzív volt – amely az elsőfokú bíróság által helyesen kifejtettek szerint felveti az eljárás elhúzódása miatti kifogás szükségességének kérdését –, hanem azt, hogy e nem vitásan aktív magatartás során mikor történt meg az ügy új számra történő lajstromozása. Az azonban, hogy a bíróság milyen ügyszámon folytatja aktívan az eljárást, nem az eljárás elhúzódásában, hanem esetlegesen az ügyviteli szabályok megsértésében jelentkező jogszabálysértést jelenthet. Az egységes bírói gyakorlat szerint azonban az eljárás szabálytalansága elleni kifogás esetleges felmerülése kívül esik a Pevtv. hatályán (pl. BDT2023. 4700.).

[37] Az ítéltábla a 10. időtartamra vonatkozóan is csak visszautal az elsőfokú végzés helytálló, a bírói gyakorlatnak (pl. BDT2023. 4644.) megfelelő azon indokára, hogy formálisan inaktív időszak hiányában a kérelmezőtől nem volt elvárható kifogás előterjesztése az eljárás elhúzódása miatt azért, mert a perbíróság az 1952. évi Pp. 142. §-ának (1) bekezdése ellenére nem a 2018. május 24-i tárgyaláson, hanem csak 2018. június 22-én tűzte ki a következő tárgyalást.

[38] Az ítéltábla csak arra utal a 11. időtartamra vonatkozó helyes indokok mellett, hogy a kérelmezett sem vitatta a fellebbezésében, sőt maga is a kérelmező érdekkörén kívül eső okként jelölte meg, hogy a perbíróság érdekkörébe tartozó állásfoglalás megételére hívták fel a kérelmezőt, amely eleve kizárja a Pevtv. 15. §-a (3) bekezdésének alkalmazását.

[39] Az ítéltábla a 12. időtartam vonatkozásában is csak visszautal az elsőfokú végzés járványügyi helyzet megítélése kapcsán kifejtett, a bírói gyakorlatot is ismertető helyes indokaira. Az ítéltábla csupán a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza, hogy a Pevtv. alkalmazásában nincs helye a kérelmezett terhén mutató idõtartam méltányosságból való mérséklésének.

[40] Az ítéltábla a fellebbezésben részben helytállóan hivatkozottak miatt csak annyiban korrigálja az elsőfokú végzés 14. időtartamra vonatkozó – egyebekben helytálló – indokait, hogy mivel az 1952. évi Pp. 272. §-ának (5) bekezdése a felülvizsgálati kérelem haladéktalan felterjesztéséről rendelkezik, a 104/A. § (2) bekezdés a) pontja alapján a határidők a törvénykezési szünetben is teltek. Egyebekben az ítéltábla osztotta az elsőfokú végzésben az eljárás elhúzódása miatti kifogás előterjesztésének elvárhatósága körében kifejtetteket, amely a fellebbezésben foglaltakkal szemben nem jelentheti annak az elvárását, hogy a fél legyen az eljárás törvényességének őre.

[41] Az eljárási költséget érintő fellebbezés is (annak korlátai mellett) alaptalan volt. A R. 2. §-ának (2) bekezdése szerint az (1) bekezdés alapján felszámított munkadíj összegét a bíróság indokolt esetben mérsékelheti, ha az nem áll arányban a ténylegesen elvégzett ügyvédi tevékenységgel; a bíróság döntését indokolni köteles. Ez utóbbi kitétel szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettsége a munkadíj mérséklésére vonatkozott, nem arra, hogy miért nem nagyobb mértékben mérsékelte a kérelmező által felszámított ügyvédi munkadíjat, amely miatt a bíróságoknak nincs ezzel összefüggő külön indokolási kötelezettsége. Ettől függetlenül szükséges annak rögzítése, hogy a R. 3. §-a (2) bekezdésének a) pontjában rögzített számítás nem irányadó a kikötött ügyvédi munkadíj esetében, mert a R. 2. §-ának (1) és 3. §-ának (1) bekezdései e vonatkozásában a fél, nem pedig az ellenfél vagy a bíróság számára biztosítanak választási lehetőséget. A kérelmezett álláspontjától eltérően pedig jól illusztrálja a jogvita „bonyolultságát”, hogy bár a bírói gyakorlat a kérelmezett felvetéseit már régen rendezte, a kérelmező jogi képviselőjének ennek ellenére kellett a kérelem előterjesztése mellett észrevételeznie az ellenirat tetemes hivatkozását, az pedig bár mérlegelendő, de nem várható el a jogi képviselőtől, hogy naprakészen ismerje a közel 4 hónappal (az észrevétel esetében több, mint 4 hónappal) korábban – 24 év után – befejeződött alapügy részletes eljárási kérdéseit.

[42] Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú végzés fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. §-ának (2) bekezdése alapján. Az ítéltábla ugyanakkor a Pp. 383. §-ának (6) bekezdése alapján hivatalból észlelte, hogy az elsőfokú bíróság annak ellenére nem kötelezte a kérelmezőt eljárási illeték viselésére a Pp. 83. §-ának (2) és 102. §-ának (1) bekezdései ellenére, hogy a kérelmező 9200 Ft erejéig pervesztesnek bizonyult. Az erre jutó eljárási illeték 276 Ft az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 42. §-a (1) bekezdésének g) pontja alapján, ezért az ítéltábla részben megváltoztatta az elsőfokú végzés nem fellebbezett részét, és kötelezte a kérelmezőt 276 Ft meg nem fizetett eljárási illeték viselésére a Pp. 102. §-ának (1) bekezdése alapján. Az ennek megfizetésére vonatkozó

további rendelkezés pedig az Itv. 78. §-ának (4) bekezdésén, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. §-ának (2) és (2a) bekezdésein alapul. Az állam terhén ezért nem az elsőfokú végzésben feltüntetett 94 776, hanem 94 500 Ft illeték marad a Pp. 102. §-ának (6) bekezdése alapján.

[43] A másodfokú eljárás során pervesztes kérelmezett a Pp. 83. §-ának (1) bekezdése alapján köteles viselni a kérelmező ügyvédi munkadíjból álló másodfokú eljárási költségét. Az ítéltábla ennek összegét a kérelmező által felszámított, a megbízási szerződésben kikötött 125 000 Ft-ban határozta meg azzal, hogy mivel a kérelmezett a fellebbezést 2025. február 10-én terjesztette elő, az nem a 2025. február 7-ig hatályos R. 2. §-a (1) bekezdésének a) pontján, hanem a 2025. február 8-tól hatályos, a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet 2. §-a (1) bekezdésének a) pontján alapul.

[44] Az állam a Pp. 102. §-ának (1) és (6) bekezdései alapján viseli az eljárás tárgyi illetékfeljegyzési joga folytán feljegyzett fellebbezési illetéket az illetékmentes kérelmezett helyett.

Debrecen, 2025. április 15.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Gárdosi Judit s.k. bíró